

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak

sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 8. jul 2021.

Jezik: Engleski

Oznaka tajnosti: javno

**Javna redigovana verzija druge odluke o zahtevu Veseljijeve odbrane
za privremeno puštanje na slobodu iz humanitarnih razloga**

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Odbrana Kadrija Veseljija
Ben Emerson

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ u skladu s članom 53 Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 56(3) i (5) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeći nalog.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 5. novembra 2020, nakon potvrđivanja optužnice (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice),² Kadri Veselji (u daljem tekstu: g. Veselji) uhapšen je u skladu sa odlukom i nalogom za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak.³

2. Dana 30. aprila 2021, sudija za prethodni postupak odobrio je privremeno puštanje na slobodu iz opravdanih humanitarnih razloga zbog zdravstvenog stanja njegovog oca,⁴ koja je modifikovana 4. maja 2021 (u daljem tekstu: prva odluka o privremenom puštanju na slobodu).⁵

3. Dana 2. jula 2021, sudija za prethodni postupak naložio je da se g. Veseljiju produži pritvor (u daljem tekstu: odluka o pritvoru).⁶

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, *Odluka kojom se određuje sudija za prethodni postupak*, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00026/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija*, 26. oktobar 2020, javno; F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Dodatno redigovana optužnica*, 4. novembar 2020, javno.

³ KSC-BC-2020-06, F00050, sekretar, *Obaveštenje o hapšenju Kadrija Veseljija prema pravilu 55(4)*, 5. novembar 2020, javno; F00027/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke po zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje i dovođenje*, 26. oktobar 2020, javno; F00027/A03/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija naloga za hapšenje Kadrija Veseljija*, 26. oktobar 2020, javno.

⁴ KSC-BC-2020-06, 00271, sudija za prethodni postupak, *Odluka o zahtevu Veseljijeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu iz humanitarnih razloga*, 30. april 2021, poverljivo i *ex parte*.

⁵ KSC-BC-2020-06, F00276, sudija za prethodni postupak, *Odluka o modifikaciji odluke KSC-BC-2020-06/F00271*, 4. maj 2021, poverljivo i *ex parte*. Javna redigovana verzija izdata je 11. maja 2021, F00276/RED.

⁶ KSC-BC-2020-06, F00380, sudija za prethodni postupak, *Odluka o preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija*, 2. jul 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija izdata je istog dana, F00380/RED.

4. Dana 7. jula 2021, g. Veselji je podneo hitan zahtev za odobrenje posete pod nadzorom suda iz humanitarnih razloga (u daljem tekstu: zahtev).⁷ Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) dostavilo je odgovor istog dana.⁸ I sekretar je istog dana dostavio izjašnjenje o tom zahtevu (u daljem tekstu: izjašnjenje Sekretarijata).⁹ G. Veselji nije podneo repliku.

II. ARGUMENTACIJA STRANA U POSTUPKU

5. G. Veselji traži da mu se odobri hitna sedmodnevna poseta Kosovu pod nadzorom iz humanitarnih razloga pod istim uslovima, *mutatis mutandis*, koji su bili određeni prvom odlukom o privremenom puštanju na slobodu, kako bi mogao da oda počast svom ocu koji je preminuo 7. jula 2021.¹⁰ Gospodin Veselji iznosi da će njegov otac biti sahranjen 7. jula 2021. i da će period od tri dana žalosti početi 8. jula 2021.¹¹ Gospodin Veselji navodi da je učešće u obredu žaljenja i pružanje podrške ožalošćenima porodična i verska obaveza, te da stoga predstavlja osnovno ljudsko pravo zaštićeno Ustavom.¹² Dodaje da će mu biti potrebno dodatno vreme kako bi zajedno sa svojom majkom i drugim članovima uže porodice ožalio oca.¹³ Gospodin Veselji dalje napominje da su se tokom posete koja je bila sprovedena u skladu s prvom odlukom o privremenom puštanju na slobodu on, članovi njegovog tima odbrane i njegova porodica u potpunosti pridržavali uputstava glavnog službenika zaduženog za pritvor.¹⁴ G. Veselji dalje navodi da

⁷ KSC-BC-2020-06, F00383, odbrana g. Veseljija, *Zahtev za odobrenje posete pod nadzorom iz humanitarnih razloga*, 7. jul 2021, poverljivo i *ex parte*.

⁸ KSC-BC-2020-06, F00384, specijalizovani tužilac, *Odgovor tužilaštva na Veseljijev hitan zahtev za odobrenje posete pod nadzorom*, 7. jul 2021, poverljivo i *ex parte*.

⁹ KSC-BC-2020-06, F00385, sekretar, *Izjašnjenje sekretara o hitnom zahtevu za odobrenje posete pod nadzorom iz humanitarnih razloga*, 7. jul 2021. (dostavljeno 8. jula 2021), poverljivo i *ex parte*.

¹⁰ Zahtev, stavovi 1, 4, 13; KSC-BC-2020-06, F00383/A01, odbrana g. Veseljija, *Prilog 1 uz zahtev za odobrenje posete pod nadzorom iz humanitarnih razloga*, 7. jul 2021, poverljivo i *ex parte*.

¹¹ Zahtev, stav 8.

¹² Zahtev, stavovi 8-9.

¹³ Zahtev, stav 8.

¹⁴ Zahtev, stav 10.

[BRISANO].¹⁵ I na kraju, g. Veselji iznosi da je u sličnim okolnostima Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju odobravao privremeno puštanje na slobodu iz humanitarnih razloga.¹⁶

6. Tužilaštvo u svom odgovoru iznosi da se ne protivi poseti ograničenog trajanja i pod strogim i potpunim nadzorom da bi g. Veselji prisustvovao pomenu svog oca.¹⁷ Tužilaštvo predlaže određeni broj uslova za takvu posetu.¹⁸ Dalje, iznosi da bi, ukoliko bi se u javnosti saznalo da je g. Veselji na Kosovu, tužilaštvo, sekretar i/ili Euleks trebalo da imaju odobrenje da izdaju objašnjenje ili saopštenje za javnost, u meri u kojoj je to potrebno.¹⁹ Tužilaštvo smatra da bi u postojećim okolnostima bilo primereno jedno od sledećih odobrenja: (i) transfer optuženog da bi mu se omogućilo prisustvo tokom perioda žalosti od najviše tri dana, ili (ii) transfer optuženog da bi video članove uže porodice i prisustvovao tačno naznačenom jednodnevnom pomenu.²⁰

7. Sekretar iznosi da je smrt oca optuženog izuzetno teška situacija, koja potencijalno opravdava humanitarne mere kako bi se optuženom omogućilo da bude privremeno prebačen na Kosovo pod nadzorom.²¹ Po mišljenju sekretara, privremeno odvođenje optuženog na Kosovo u skladu sa uslovima postavljenim u prvoj odluci o privremenom puštanju na slobodu bilo bi izvodljivo.²² Sekretar predlaže da se ponovo obezbedi privremeno odvođenje optuženog u bezbedni pritvorski objekat Specijalizovanih veća na Kosovu.²³ Sekretar dalje navodi da glavni službenik zadužen za pritvor može da organizuje bezbedan prevoz optuženog [BRISANO] tokom jedne posete pod nadzorom i pod određenim

¹⁵ Zahtev, stav 11.

¹⁶ Zahtev, stav 12.

¹⁷ Odgovor, stav 1.

¹⁸ Odgovor, stavovi 1, 3.

¹⁹ Odgovor, fusnota 4.

²⁰ Odgovor, stav 5.

²¹ Izjašnjenje Sekretarijata, stav 8.

²² Izjašnjenje Sekretarijata, stav 11.

²³ Izjašnjenje Sekretarijata, stavovi 12, 25.

uslovima, kao i da može da obezbedi posetu članova uže porodice optuženom u bezbednom pritvorskom objektu Specijalizovanih veća na Kosovu.²⁴ Sekretar navodi da se privremeni transfer optuženog na Kosovo radi posete pod nadzorom može organizovati za period od najviše tri dana, zajedno s putovanjem.²⁵ Sekretar dalje iznosi da bi prevoz optuženog avionom mogao da se organizuje već u [BRISANO], s povratkom u [BRISANO].²⁶ Pored toga, sekretar navodi da bi na Kosovu Sekretarijatu bila potrebna logistička podrška [BRISANO].²⁷ Sekretar napominje i da su mere testiranja na virus kovid-19 uračunate u logistički plan tima za transfer, a optuženi bi, u zavisnosti od važećih ograničenja putovanja, možda morao da provede neko vreme u karantinu.²⁸ I na kraju, ukoliko panel naloži privremeni transfer optuženog, sekretar traži odobrenje da obavesti sve relevantne organe koji su neophodni za izvršenje tog naloga i traži od panela da odbrani i optuženom naloži da privremeni transfer optuženog drže u tajnosti.²⁹

III. MERODAVNO PRAVO

8. Prema pravilu 56(3) Pravilnika, na zahtev pritvorenog lica, panel može da naloži privremeno puštanje pritvorenog lica na slobodu kada za to postoje opravdani humanitarni razlozi.

9. Prema pravilu 56(5) Pravilnika, panel može da propiše uslove za puštanje na slobodu koje smatra primerenim kako bi se obezbedilo prisustvo pritvorenog lica.

10. Prema članu 53(1) Zakona, sva pravna i fizička lica na Kosovu dužna su da saraduju sa Specijalizovanim većima i da bez nepotrebnog odlaganja postupe u

²⁴ Izjašnjenje Sekretarijata, stavovi 13, 14, 17.

²⁵ Izjašnjenje Sekretarijata, stav 21.

²⁶ Izjašnjenje Sekretarijata, stav 24.

²⁷ Izjašnjenje Sekretarijata, stav 26.

²⁸ Izjašnjenje Sekretarijata, stavovi 28-29.

²⁹ Izjašnjenje Sekretarijata, stavovi 30-31.

skladu sa zamolnicom za pomoć ili nalogom odnosno odlukom koju su donela Specijalizovana veća.

IV. DISKUSIJA

A. PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU IZ OPRAVDANIH HUMANITARNIH RAZLOGA

11. Sudija za prethodni postupak napominje da je privremeno puštanje na slobodu iz opravdanih humanitarnih razloga mera koja se primenjuje u izuzetnim situacijama. U takvim slučajevima na procenu utiče više faktora, poput faze u kojoj se postupak nalazi, prirode krivičnog dela, vladanja optuženog, težine bolesti člana porodice, stepena srodnosti i mogućnosti da optuženi tokom privremenog boravka na slobodi ostane pod pratnjom.³⁰

12. G. Veselji je optužen za teška krivična dela³¹ i utvrđeno je da je neophodno da mu se produži pritvor.³² Imajući to u vidu, sudija za prethodni postupak je razmotrio argumente Sekretarijata o pitanjima izvodljivosti, bezbednosti i logistike. Pored toga, sudija za prethodni postupak konstatuje da je otac g. Veseljija preminuo, da je obred žalosti neizostavan deo njegove vere i tradicije i da su to presudne činjenice. Uzevši to u obzir, kao i specifične okolnosti ovog predmeta, smrt oca g. Veseljija predstavlja izuzetne okolnosti i opravdan razlog za privremeno puštanje na slobodu radi posete pod nadzorom.³³

³⁰ ESLJP, *Lind v. Russia*, br. 25664/05, 6. decembar 2007, stav 95, gde se upućuje na dalje izvore iz sudske prakse.

³¹ Naime, za progon, zatvaranje, druge nehumane postupke, mučenje, ubistvo i prisilne nestanke lica kao zločine protiv čovečnosti, odnosno za proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo kao ratne zločine, što predstavlja kršenje članova 13(1) odnosno 14(1)(c) Zakona. Odluka o potvrđivanju optužnice, stavovi 474, 478, 482, 491, 498, 505, 512.

³² Odluka o pritvoru, stav 57.

³³ V. takođe, MKSJ, *Tužilac protiv Popovića i drugih*, IT-05-88-T, Pretresno veće II, IT-05-88-T, *Odluka po Pandurevićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti*, 11. decembar 2007; *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, IT-04-84-T, Pretresno veće I, *Order to Lift the Confidential Status of the Trial Chamber's Urgent Decision on Ramush Haradinaj's Motion on Provisional Release and all Related Filings*, 3. oktobar 2007; *Tužilac protiv Šainovića i drugih*, IT-05-88-A, Žalbeno veće, *Odluka po trećem zahtevu Sretena Lukića za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti*, 3. septembar 2010.

13. Sudija za prethodni postupak će sada razmotriti da li se moraju propisati uslovi za Veseljijevu posetu pod nadzorom.

B. USLOVI ZA POSETU POD NADZOROM

14. Sudija za prethodni postupak podseća na svoje ranije zaključke da postoji opasnost da bi g. Veselji mogao da: (i) pobegne; (ii) ometa odvijanje krivičnog postupka, ili (iii) izvrši nova krivična dela, te da propisivanje uslova za posetu ne bi u dovoljnoj meri umanjilo dve potonje opasnosti.³⁴ S obzirom na te zaključke, sudija za prethodni postupak konstatuje da ako ne postoje svi uslovi za obavljanje posete pod nadzorom na Kosovu, nije moguće adekvatno kontrolisati rizike koji su povezani s privremenim puštanjem g. Veseljija na slobodu.

15. Stoga, s obzirom na opravdane humanitarne razloge koje iznosi g. Veselji, ali i rizike vezane za privremeno puštanje na slobodu, sudija za prethodni postupak nalaže da g. Veselji bude privremeno i pod obezbeđenjem prebačen u pritvorski objekat na Kosovu, gde će i dalje biti u pritvoru pod nadzorom Specijalizovanih veća. Poseta pod nadzorom, uključujući i vreme za putovanje, trajaće najviše tri dana,³⁵ s mogućnošću da bude produžena iz operativnih razloga po odluci sekretara, a treba da se sprovede pod sledećim uslovima:

- a) optuženi će biti prebačen u bezbedan pritvorski objekat na Kosovu, gde će sve vreme biti pod nadzorom Specijalizovanih veća;
- b) optuženi će bez izuzetka, sve vreme biti pod nadzorom Specijalizovanih veća i pod pratnjom, tako da ga službenici zaduženi za sprovođenje sve vreme mogu videti i čuti; ukoliko je potrebno, službenici zaduženi za sprovođenje mogu biti u uniformama i sve vreme će biti u blizini optuženog, u meri u kojoj je to potrebno;

³⁴ Odluka o pritvoru, stavovi 32, 33, 35-37, 39-41, 42, 47-51.

³⁵ Tačan datum odlaska određiće Sekretarijat u zavisnosti od operativnih i logističkih ograničenja.

- c) optuženi će iz bezbednog pritvorskog objekta biti prebačen isključivo [BRISANO] i članove uže porodice za koje je glavni službenik zadužen za pritvor unapred izdao saglasnost i koji prilože dokaz o svom identitetu, [BRISANO]; glavni službenik zadužen za pritvor može da donosi odluke o svim neophodnim pitanjima u vezi s posetom pod nadzorom na osnovu operativnih i bezbednosnih uslova, uključujući odluku o njenom prekidu;
- d) optuženom nije dozvoljeno da u bilo kom trenutku ostane sam s majkom ili drugim članom uže porodice koji je dobio saglasnost, i nije mu dozvoljeno da se sastaje ili da bude u kontaktu s bilo kojim drugim licem osim sa majkom i drugim članovima uže porodice koji imaju saglasnost;
- e) optuženi je dužan da Sekretarijatu dostavi kopije isprava članova uže porodice ukoliko nisu već bile dostavljene za potrebe prve odluke o privremenom puštanju na slobodu;
- f) optuženom su u bezbednom pritvorskom objektu dopuštene posete članova uže porodice koji su dobili saglasnost, pod uslovom da ih glavni službenik za pritvor sve vreme može videti i čuti i pod bilo kojim drugim uslovima koje glavni službenik za pritvor smatra neophodnim za izvršenje ove odluke;
- g) optuženi neće imati pristup uređajima za komunikaciju ili bilo kojim drugim sredstvima za komunikaciju, uključujući papir i olovku, osim onih koje obezbede Specijalizovana veća;
- h) optuženom nije dopušteno da drugim licima daje ili od njih prima predmete ako službeno lice (ili lica) zaduženo za sprovođenje nije prethodno pregledalo te predmete;
- i) optuženom nije dopušteno da stupa u kontakt sa žrtvama ili potencijalnim svedocima, niti da ih na bilo koji način ometa, odnosno da na bilo koji način ometa postupak i vršenje pravosuđa;

- j) optuženom nije dopušteno da traži direktan pristup dokumentima niti da uništava dokaze;
- k) optuženom nije dopušteno da razgovara o svom predmetu s bilo kim, uključujući medije, osim sa svojim braniocem i članovima tima odbrane;
- l) optuženom, njegovom timu odbrane, članovima porodice i saradnicima nije dopušteno da daju bilo kakve izjave za javnost i dužni su da prisustvo optuženog na teritoriji Kosova pre i sve vreme tokom njegovog boravka na Kosovu drže u tajnosti; ukoliko bi se u javnosti saznalo za boravak g. Veseljija, za izdavanje svih potrebnih saopštenja za javnost ovlašćeni su tužilaštvo, Sekretarijat ili Euleks, u zavisnosti od slučaja;
- m) optuženi je dužan da strogo poštuje svaki eventualni nalog sudije za prethodni postupak kojim se menjaju uslovi posete pod nadzorom ili se poseta obustavlja, i
- n) optuženi je dužan da se pridržava svih mera vezanih za virus kovid-19 koje navede Sekretarijat.

16. Shodno navedenom, sudija za prethodni postupak uverio se da opravdani humanitarni razlozi za privremeno puštanje na slobodu koje iznosi g. Veselji, zajedno s navedenim striktnim uslovima nadzora, odnose prevagu nad opasnostima da g. Veselji pobegne, ometa tok postupka ili izvrši nova krivična dela.

17. Sudija za prethodni postupak se takođe uverio da je period od tri dana, zajedno s vremenom za putovanje, dovoljan da g. Veselji delimično učestvuje u obredu žalosti i da ožali oca zajedno sa svojom majkom i članovima uže porodice, te je stoga srazmeran razlogu na osnovu koga se traži privremeno puštanje na slobodu.

18. Ukoliko se ukaže potreba da se bilo koji od ovih uslova izmeni, strane u postupku ili sekretar treba odmah da se obrate sudiji za prethodni postupak.

C. SPROVOĐENJE NALOŽENIH USLOVA

19. U cilju sprovođenja navedenih uslova, sudija za prethodni postupak ovlašćuje Sekretarijat da izvrši završne operativne i bezbednosne pripreme u saradnji sa spoljnim partnerima i da po potrebi obavesti sve druge organe vlasti, uključujući organe vlasti u državi domaćinu i na Kosovu, radi izvršenja ovog naloga.

20. Sudija za prethodni postupak podseća da su sva pravna i fizička lica na Kosovu dužna da saraduju sa Specijalizovanim većima i da bez nepotrebnog odlaganja postupe u skladu sa svakom odlukom ili zamolnicom za pomoć Specijalizovanih veća.

D. OBAVEZA PODNOŠENJA IZVEŠTAJA

21. Tokom cele posete pod nadzorom, Sekretarijat je dužan da sudiji za prethodni postupak podnosi redovne izveštaje. Te redovne izveštaje treba obavezno da dostavi: (i) nakon što g. Veselji bude prebačen na Kosovo; (ii) posle eventualne posete pod nadzorom [BRISANO]; (iii) posle svake eventualne posete u bezbednom pritvorskom objektu; (iv) u slučaju bilo koje eventualne povrede navedenih uslova od strane g. Veseljija ili drugih lica, i (v) po povratku g. Veseljija u pritvorsku jedinicu Specijalizovanih veća u državi domaćinu. Nedelju dana nakon obavljene posete pod nadzorom, Sekretarijat je dužan da sudiji za prethodni postupak dostavi izveštaj o izvršenju ove odluke.

DISPOZITIV

22. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak

- a) **ODOBRAVA** zahtev i **NALAŽE** g. Veseljiju da se pridržava svih uslova iz stava 15;
- b) **NALAŽE** Sekretarijatu da sprovede posetu g. Veseljija pod nadzorom u skladu sa uslovima iz stava 15;
- c) **NALAŽE** odbrani da Sekretarijatu dostavi informacije navedene u stavu 15(e) ukoliko nisu već bile dostavljene u vezi s prvom odlukom o privremenom puštanju na slobodu;
- d) **POZIVA** strane u postupku odnosno Sekretarijat da se odmah obrate sudiji za prethodni postupak ukoliko bude potrebna izmena uslova navedenih u stavu 15;
- e) **ODOBRAVA** Sekretarijatu da u saradnji sa spoljnjim partnerima organizuje izvršenje ove odluke;
- f) **ODOBRAVA** Sekretarijatu da o ovoj odluci obavesti i druge organe vlasti ukoliko je to potrebno za izvršenje ove odluke;
- g) **PODSEĆA** vlasti na Kosovu da su dužni da bez nepotrebnog odlaganja postupe po svakoj odluci koju donesu Specijalizovana veća i po svakoj zamolnici za pomoć;
- h) **NALAŽE** Sekretarijatu da dostavlja redovne izveštaje i izveštaj o izvršenju ove odluke kako je navedeno u stavu 21, i
- i) **NALAŽE** odbrani, tužilaštvu i Sekretarijatu da po povratku g. Veseljija u zemlju domaćina podnesu javne redigovane verzije zahteva, odgovora, odnosno izjašnjenja sekretarijata.

_____/potpis na originalu/____

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U petak, 8. jula 2021.

U Hagu, Holandija